

AVUSTRALYADAKİ TÜRKLER VE KÜLTÜREL KİMLİKLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Prof. Dr. Mahmut TEZCAN

I. KISIM:

YETİŞKİNLER

GİRİŞ

1987 yılının Temmuz ve Ağustos aylarında Avustralya'da iki ay süre ile bulunduğumuz sırada oradaki Türkler'in durumu ile ilgili, ufak çapta, sınırlı da olsa bir araştırma yapmak imkânı bulmuştuk. Bu çalışmamız orada yaptığımız araştırmanın bulgularıdır.

Araştırmayı iki kısımda yaptık. Birinci kısım oradaki yetişkin Türklerle ilişkindir. İkinci kısım ise, aradaki Türk gençliği ile ilgilidir.

Birinci kısımdaki açıklamalarımız, daha çok gözleme dayalıdır. Sadece Sydney kentinde yaşayan ve görüşme fırsatı bulabildiğimiz Türk aileleri ile ilgili gözlemlerimiz ve görüşmelerimizden elde ettiğimiz açıklamalara bu kısımda yer verdik.

İkinci kısımda ise bu ailelerin çocuklarına bir anket uyguladık. Lise çağındaki gençlere uyguladığımız 44 kişilik anketi yorumlayarak bilgi elde ettik.

Amaç

Avustralya'daki Türklerin milli kimliklerini ne derecede kaybettikleri ya da ne derecede koruduklarını tesbit etmek, araştırmanın amacını oluşturmuştur. Görüşmelerimiz ve anket içeriği bu amaca yönelik idi. Bu çerçevede onların Türklükle ilgili görüşleri, değer yargıları, tutumları araştırılmaya çalışılmıştır.

Türkler'in dünyanın pek çok yerlerinde dağınık olarak yaşadıkları bir gerçektir. Asya kıtasında Türkler'in yaşantısı çok eski tarihlere da-

yanır. Türklerin Avrupa'ya gidip orada yerleşmeleri ise çok yeni bir olaydır. Özellikle 1950 yılından sonra Avrupa'ya Türklerin çeşitli nedenlerle gidişi söz konusu olmuştur. Bu hareketlerin en önemlisi, Avrupa'ya işçi olarak gitmektir. Kısmen de yüksek nitelikteki insangücünün göçü olmuştur. Doktor, mühendis, öğretim üyesi gibi.

Türklerin Avrupa dışına gidişlerine bir örnek olarak Avustralya gösterilebilir. Oraya çalışmak için kitle halinde gidiş 1968 tarihinde başlamıştır. Türk hükümeti ile bir anlaşma gereğince oraya göçmen işçi olarak devre devre Türkler gitmişlerdir. Daha sonra zaman zaman az miktarlarda olmak üzere bir miktar daha işçi gitmiştir. Bugün Avustralya'da 200.000 kadar Türk olduğu sanılmaktadır. Türkler orada Sydney, Melbourne ve Brisbane gibi kentlerde yoğunlaşmışlardır.

İşgüç Biçimleri

Türkler'in oradaki büyük bir çoğunluğu işçi olarak çalışmaktadır. Fabrika işçiliği başta gelmektedir. Kadın ve erkek, niteliksiz ve yarı nitelikli olarak çalışmaktadır. Daha sonra inşaat işçiliği yer almaktadır. Bunların dışında, çeşitli yerlerde geçici işçilik yer almaktadır. (Manderson, 1985) Götürü olarak ailece yapılan tarım işçiliği de vardır. Domates, patates toplama, meyve toplama gibi tarım alanındaki işlere Türkler de gitmektedir. Sıcığın altında, rutubetli yerlerde, sivrisinekler içinde çalışma şartlarının zorluğu nedeniyle fazla rağbet edilmemekle birlikte, bu tür işçilikler oldukça kazançlıdır. Kısa zamanda çok paraya ihtiyacı olanlar bu tür işleri tercih etmektedir.

Az bir kısım Türk'de ticaretle uğraşmaktadır. Ticaretle uğraşanların başında dönercilik gelmektedir. Dönerci dükkânları Türkçe isimleriyle yer almaktadır. Ayaküstü yiyeceklerin satıldığı sandviç dükkânları Avustralya'da çok yaygındır. Döner de yufka içine dürülerek satılmaktadır. Döner, Avustralya'da çok sevilen bir Türk yiyeceği olmuştur. Öyleki bir döner kebab, orada Türk sembolü haline gelmiştir. Döneri Türklerden başka Yunanlılar ve Lübnanlılar da yapmaya başlamışlardır. Orada kasaplık yapan Türkler, aynı zamanda dönercilik de yapmaktadırlar.

Ticaretle uğraşan Türkler'in bir kısmı ise süpermarket sahipliği, Turizm acentalığı gibi işler yapmaktadırlar. Ayrıca Canberra, Gold Coast gibi büyük kentlerde tek tük Türk lokanları da açılmaya başlamıştır. Şekercilik, kasaplık ve konfeksiyon dükkânları da az da olsa açılmaktadır.

Türklerin yoğun olarak bulunduğu Auburn'da çok yaygın bir ticarî uğraş da Videoculuktur. Sadece Auburn'da beş tane video ve kaset dükkânı vardır. Büyük boy bant kiraya veren video dükkânları çok iş yapmaktadır. Özellikle yerli filmlerin ve yerli dizilerinin yer aldığı bantlar ve Türkçe şarkılı türkölü kaset bantlar oldukça fazla satılmaktadır. Çünkü bu araçlar Türkiye özlemini gidermektedir.

Yukarda belirttiğimiz işler, cinsiyete göre bir farklılık göstermektedir. Kadınlar ve erkekler aynı işleri yapmaktadırlar. Kadınların bir kısmı Türkiye'de meslek sahibi ya da sekreter olarak çalışmış, oraya gidince işçi olmuşlar. Bu husus onların düşey hareketliliğine yol açmış. (Manderson, 1985) Bu arada çocukların bakımı ise çeşitli biçimlerde çözümlenmektedir. Çocukların bir kısmı, evinde oturan Avustralya'lı komşulara bırakılmaktadır. Anlaşmaya bağlı olarak bu komşu kadınlara bir ücret verilerek çocuklarının bakımı sağlanmaktadır. Ya da çocuklara, babaları bakmaktadır. Baba işsizse çocuğa bakmaktadır. Ya da çalışmadığı saatlerde çocuğa bakarak daha sonra annesine bırakılmaktadırlar. (İnglis, 1984).

İngilizce Dil Öğrenme Durumları

Fabrika işçileri ve ticaretle uğraşan Türkler az çok İngilizce öğrenmişlerdir. Fakat bu İngilizce sadece konuşmaya yönelik ve bozuk bir İngilizcedir. Okula giden Türk çocuklarının İngilizceleri ise oldukça iyidir. Yetişkinlere yönelik dil kursları okullarda açılmaktadır. Türklerin bir kısmı bu kurslara gitmektedir. Avustralya hükümeti dil öğrenmeyi teşvik etmekte, tam zamanlı olarak dil kurslarına gidenlere ücret bile ödemektedir. Sürekli kurslar bir yıl sürmektedir. Belirli sayıda grup oluşturanların evlerinde bile yabancı dil kursları verilebilmektedir. Kursları, iş yerleri veya hükümet açmaktadır. Fakat kurs saatleri mesai saatlerinden sonra olduğu için yorgun olarak eve gelen işçiler kurslara pek rağbet etmiyorlar.

Avustralya'lıların Beğenilen Yanları

Türkler Avustralya toplumu ve onlarla kaynaşmamış olmakla birlikte, onlar hakkındaki tutumları genellikle olumludur. Hangi yönlerini beğendiklerini sordüğümüzda şu hususları sıraladılar:

- Resmî dairelerinde rüşvet denen bir olayın olmaması,
- Resmî dairelerde bugün git yarın gel uygulamasının olmayışı. İşler hemen anında yapılmaktadır.

- Tıbbî bakım gerçekleştirilmiş. Ücretsiz olarak hastahaneleri herkese açık. İnsanlar en iyi biçimde tedavi ediliyorlar. Hastalık, sakatlık, yaşlılık durumlarında bakıma muhtaç olanların bakımını devlet üstlenmektedir,
- İşsizlik sigortasının varlığı. Çalışmayan kişiye işsizlik parası verilmektedir,
- Yaygın bir kredi düzeninin varlığı. Hükümet kredisi, banka kredisi gibi imkânların bolluğu. Kredi imkânları ile insanlar genç yaşta eve, otomobile, hatta tekneye sahip olabiliyor.

Herkes kredi imkânından yararlanabiliyor. Böylece insanlar, istediklerine, yıllarca çalıştıktan, para kazandıktan sonra sahip olmak zorunda kalmıyor. Yani önce çalışıp, kazanıp sonra istediklerinizi almak yerine, önce istediklerinizi alıyor, sonra çalışıp kazanıp aldığınız şeylerin ücretini ödeyebiliyorsunuz. Bu tür yaşam kolaylıklarının sağlanması, gerçekten insanları mutlu kılmaktadır. Ayrıca kredilerin vadesinin uzun ve faizinin düşük oluşu da bir başka avantajlı durum.

● Piknik yerlerinin bolluğu. Oralarda her türlü ihtiyaçlar sağlanmış. Örneğin piknik yerlerinde tuvaletler, ocak, çöplük gibi. Bunlar rahatlık sağlamaktadır. Özellikle deniz kenarlarında bu tür piknik yerleri çok sayıda yer almaktadır. Türkler, hafta sonlarında konu komşu toplu olarak buralara giderek eğlenmektedirler.

Görüldüğü gibi, çok geliştirilmiş sosyal güvenlik sistemi ve çok yaygınlaştırılmış kredi düzeni, Avustralya'nın maddî sorunlarını geniş ölçüde çözmüştür.

Yukarda belirttiğimiz hususlar, Avustralya'nın imkânlar yönünden beğenilen yanları. Bir de Avustralya'nın kişilik özellikleri olarak Türkler tarafından belirtilen yönleri de şöyle sıralanmaktadır:

- Çalışıp eğlenmesini biliyorlar,
- Her şeyi programlı olarak yapıyorlar,
- Düzenli insanlar,
- Dedikoduya düşkün değiller,
- Dürüst insanlar,
- Haksızlık yapılmıyor,
- Kurallara saygılı insanlar,
- Genel olarak temiz insanlar.

Görüldüğü gibi Türkler, onların kişilik özellikleri yönünden tamamen olumlu olarak değerlendirmişlerdir.

Kuşkusuz onların beğenilmeyen yönleri de var.

Avustralya'lıların beğenilmeyen özellikleri ise şunlardır:

- Türk geleneklerine, normlarına, ahlâkına ters düşen davranışları beğenilmemektedir. (Açıkta kadın-erkek öpüşmesi, kadınların aşırı serbestlikleri, kıskançlık olmayışı (karı-koca) kız erkek arkadaşlığı),
- Yabancıları bazan hor görmeleri,
- İçki, kumar, esrar, eroin, hırsızlık gibi olayların sıklığı,
- Bireyci oluşları,
- Soğuk, sıcakkanlı insanlar olmayışları,
- Maddeci oluşları,
- Kendilerini beğenmişlikleri,
- Menfaatçi, çıkarıcı oluşları,
- Karı-koca arasında saygıya fazla yer vermeyişleri,
- İnsan ilişkilerinin, komşuluklarının zayıflığı,
- Çocuklarını çok serbest bırakmaları,
- Toplumsal sapmanın çok yaygın oluşu. Türklerin dikkatini çekiyor. Özellikle namus kavramının olmayışı, evlilik dışı ilişkiler gibi.

Görüldüğü gibi Avustralya'lıların beğenilen yönleri de, beğenilmeyen yönleri de var. Daha önce belirttiğimiz gibi, Türklerin farklı bir kültüre sahip oluşları, onların Avustralya'lılarla bütünleşememelerini sağlamaktadır. Fakat bu husus, onların Avustralyalılarla birlikte yaşamalarına engel değildir. Özellikle Avustralyalıların olumlu özelliklerini takdir etmeleri ve kendilerinin de öyle olmaya özen göstermeleri dikkatimizi çekmiştir.

Türkiye İle Bağlantılar

Avustralya Türkiye'ye çok uzak. Bu nedenle sık sık gidilip gelinmiyor. Fakat Türkler yüzyılımızın çeşitli imkânlarından yararlanarak Türkiye ile bağlantılarını sürdürmekte ve özlemlerini gidermektedirler. Nedir bu bağlantılar?

- a) Video bantlardaki Türk filmleri,
- b) Kaset bantlarındaki Türk şarkı ve türküleri,
- c) Mektuplar,
- d) Telefon,
- e) Radyodaki Türkçe yayın,
- f) TV'deki Türkçe programı izlemek,
- g) Türkiye'yi ziyaret,
- h) Türkiye'den gelen gazeteler.

Yukarda belirttiğimiz imkânlar sınırlı da olsa, Türkiye ile bağlantıları sağlamaktadır. Bu imkânlar Avustralya'da Türkler'in bulunduğu yerlerde vardır. Türklerin kendi içlerinde kapalı dünyalarında yaşamaları, Avustralyalılarla kaynaşmamalarını bu imkânlar sağlamaktadır.

Avustralya'nın Türkiye'den çok uzak oluşu, Türklerin sık sık gelmesini engellemektedir. Kuşkusuz uzaklık, uçak ücretinin çok pahalı olmasını etkilemektedir. Bu nedenle bir Türkiye ziyareti onlara milyonlara mal olmaktadır. Ancak üç dört yılda bir kez geldiklerini söyleyenler çoğunluktadır. Ucuz tarife uygulayan bazı hava yolları ile bu imkandan yararlanabilmektedirler. Almanya'daki işçilerimiz gibi sık sık Türkiye'ye gelememenin üzüntüsünü her fırsatta dile getirmektedirler. Son yıllarda Yugoslav Hava Yolları Charter uçak seferleri düzenlemektedirler. Türkler de oldukça ucuz olan bu seferlerle Türkiye'ye gidip gelebilmektedirler. İkinci derecede, İtalyan hava yolları tercih edilmektedir.

Gidenler daha çok Türkiye'de işsiz, işçi, ev kadını, memur ve az sayıda zanaatkârlardan (şoför, kuaför, terzi gibi) oluşmaktadır. (Manderson, 1985) Üst düzeyde yüksek öğrenimli kişilerin sayısı oldukça az.

Alışveriş

Türkler alışverişlerini genellikle hem Türk, hem de yabancı dükkânlardan yapmaktadırlar. Özellikle Auburn'da oturanlar, ihtiyaçları olan malları Türk dükkânlarından almayı tercih etmektedirler. Bunun dışında, oturdukları yere uzak olan tanıdık bir Türk dükkânı varsa, oraya da gitmektedirler. Bu husus da oradaki Türkler arasındaki dayanışmanın bir göstergesi olmaktadır.

Türk olmayanlarla yoğun olarak bir başka ilişki biçimi ise, iş arkadaşlığıdır.

Yurda Kesin Dönüş İsteği

Türkiye'ye kesin dönüş isteyenler çoğunlukta. Fakat dönmek isteyenler daha çok birinci kuşak. İkinci kuşakta bu istek daha az.

Yeni gelenler ise, biraz sermaye biriktirip, yatırım yapıp daha sonra dönmeyi istemektedirler.

Avustralya'lılar bu konuda şöyle söylüyor: "Buraya gelen göçmenler içersinde memleketlerine en çok para transfer eden Türkler. Fakat yine de en çok dönmek isteyenler yine Türkler".

Dönmek isteyip bir türlü dönemeyenler, orada evlenmiş ya da okumakta olan çocukları olan Türkler'dir. Türkiye'ye dönmek isteyenlerin bu isteklerinde Avustralya toplumu ile bütünleşememek, kaynaşamamak rol oynamaktadır. Dil bilmemek, din etmeni, yurtseverliğin güçlü oluşu, yurt dışında yaşama geleneğinin azlığı, bu hususta rol oynayan başlıca etmenler.

Kazancı ile Türkiye'de yatırım yapan bir kısım Türkler, burada arsa, daire, dükkân ve ev almışlardır. Daha çok orada uzun süre kalmış olanlar yatırım yapmışlardır. Özellikle de kendi memleketlerinde bu tür yatırıma girişmişlerdir.

Sürdürülen Gelenekler

Türkler Avustralya'da tüm geleneklerini imkânlar ölçüsünde sürdürmektedirler. Bu nedenle kültürel kimliklerini o kadar yabancı içersinde bilinçli olarak korumaktadırlar.

Özellikle İslâm dininin gereklerini yerine getirmek çabası yetişkin kuşaklarda güçlü. Auburn'da çok büyük bir cami yapılmaktadır. Eskişehir'deki bir caminin modelinde, genellikle Türkler'in katkılarıyla yürüyen cami inşaatı hâlâ sürmektedir. Kadınlar yardım olarak bileziklerini bile vermişler.

Dini bayramlar aynen orada da sürdürülmektedir. Fakat Türkiye'deki kadar canlı olmamaktadır. Özellikle sâir günlere rastlayan bayramlarda tatil olmadığı için herkes işine gitmekte, ancak akşamları, ya da hafta sonlarında bayram ziyaretleri yapabilmektedirler. Bayram ikramları da oldukça bol miktarda yapılmaktadır. Çaylar, kahveler,

tatlılar, meyveler bol bol sunulmaktadır. Çocuklara bayram armağanları almak da çok yaygın bir uygulama.

Gelenekler devam etmekle birlikte yine de Türkiye'deki gibi güçlü olmayışı, oradaki Türklerce bir zayıflama olarak nitelendiriliyor. Örneğin akrabalık ilişkilerinin zayıflaması, dinsel bazı uygulamaları (Namaz, mezar ziyaretleri gibi) düzenli olarak yerine getirememe, saygı-sevgi azlığı, eğlence yokluğu, erkeklik rollerindeki yumuşama gibi yönler orada geleneklerimizin zayıflaması olarak nitelendirilmektedir.

Ziyaret ettiğimiz evlerde eski yazı ile yazılmış bakır tabakların, ölen kişilerin resimlerinin duvarlarda asılı olduklarını gördük. Ayrıca bayramlarda, evlerde yapılan tatlıların, konuklara ikram edildiğini ve şekerilerden kutularla hediyelik şeker ve çukolata alınıp yakınlarına götürüldüğünü de gözledik. Bunlar orada devam eden fıklorik öğelerdir.

Yardımlaşma

Yardımlaşma, Türk davranış kalıpları arasında en yaygın olan bir kültürel özelliktir. Bu davranış Avustralya'daki Türkler arasında da geniş ölçüde uygulanmaktadır. Orada yardımlaşma, hem maddî, hem de manevî biçimde uygulanmaktadır. Özellikle ev alırken para yardımı, camiye yardım, orada ölen bir Türkün Türkiye'ye gönderilme giderlerine yardım, borç para verme, ev onarım işlerine yardım, araba onarımına yardım, iş bulmaya yardımcı olmak, geçici olarak ev eşyası verme, Avustralya'ya yeni gelen kimseye her türlü yardım yapılmaktadır. Bu geleneğin sürdürülmesi, oradaki Türklerin dayanışmasını arttırmaktadır.

Türkler, genellikle Türklerin bulunduğu yerlerde oturmaktadırlar. Bu husus, yine onların kültürel kimliklerini sürdürmelerini sağlayan yollardan birisi olmaktadır. Türkler Sydney kentinde toplu olarak Batıda bir banliyö olan Auburn semtinde oturmaktadırlar. Bunun dışında kentin iç kesimlerindeki New Town'da da oldukça fazla Türk mevcut. Yine, Parramatta semtinde de Türkler var. Kentin çeşitli semtlerine dağılmış az sayıda Türkler de var. Örneğin iç batı banliyö olan Marrickville ve Güney Sydney. Bunlar, arabalı oldukları için diğer Türklerle kolayca temas sağlayabilmektedirler.

Orada en çok ilişkide bulunulan grup, Türklerdir. Yabancılarla Türklere oranla daha az ilişkide bulunmaktadır. Bu husus da Türklerde kültürel kimliğin korunmasını desteklemektedir.

Boş Zaman Faaliyetleri

Yetişkinler olarak boş zamanlarında severek yaptıkları şeyler, cinsiyete göre farklılaşmaktadır. Fakat Avustralya'da daha çok aileler toplu olarak boş zamanlarını değerlendirmektedirler. Yâni grup halinde boş zamanlarını değerlendirmektedirler. Bunların başında "Gezmek" gelmektedir. Gerçekten en popüler boş zaman faaliyeti, Türklere ev ziyaretlerine gitmek ve arkadaş ziyaretleri ve onlarla gezmek biçimindedir. Yazın komşularla pikniğe gitmek çok sık baş vurulan bir faaliyettir. Cumartesi veya Pazar günleri hem denize gidilmekte, hem de komşularla birlikte yiyip içilmekte, eğlenilmektedir. Arabalarla kentin dışına çıkılarak oralarda eğlenilmektedir. Piknik yerlerinde her türlü kolaylıklar sağlanmıştır. Tuvaletler, yemek pişirme yerleri, yollar, duş yerleri gibi her türlü imkânlar piknik yerlerinde mevcuttur.

Gezme, arkadaş, komşu ziyareti dışında en sık baş vurulan boş zaman faaliyeti ise evlerde TV izlemektir. TV de en çok, filmler ve dizi filmler, bazı sov programları izlenmektedir. Özellikle video ile yerli filmler izlenmektedir. Ayrıca Türkiye'de TV den alınmış şarkılı türkölü eğlence programları da çok izleniyor.

Balık tutmaya gitmek, bahçe işleri gibi bazı bireysel faaliyetlere de rastlanmaktadır.

Hobiler

Yetişkinlerin boş zamanlarında herhangi bir hobi alışkanlıkları çok yaygın bir davranış değildir. Bu konuda hobi alışkanlıkları olan kişiler az miktardadırlar ve cinsiyete göre farklılaşmaktadırlar. Kadınlarda örgü örmek, yemek yapmak gibi klâsik kadın rollerine ilişkin faaliyetler yer alırken, erkeklerde araba onarımı, seyahat etmek, bahçe işleri gibi uğraşlar hobi durumuna gelebilmiştir.

Türkiye ile bağlantıların dolayısıyla sürdürüldüğü kültürel kimliğin korunmasına yönelik etkinliklerden birisi de, Avustralya'ya konser vermeye gelen sanatçıların konserlerine gitmektir. Özellikle Türk Sanat müziği ve Türk Halk müziği alanındaki sanatçıların geldikleri bu konserlere Türklere oldukça rağbet etmektedirler. Türkiye'nin kalbur üstü sanatçıların verdiği bu konserler oldukça pahalı olmasına rağmen yine de oradaki vatandaşlarımızın vatan hasretini gideren bir fırsat olmaktadır. Bir evde kaç kişi varsa hemen hemen hepsi bu konserleri kaçırmamaktadırlar.

Türklere İlişkin Çeşitli Kuruluşlar

Avustralya'da Türklere ilişkin çeşitli örgütler vardır. Bunlar çeşitli yönlerden hizmet sağlayan kuruluşlar durumundadırlar. Bir kısmına politika karışmıştır. Bu nedenle bir kısım Türkler'in ilgisini çekmemekte ve pek yararlı olamamaktadırlar. Salt siyasal dernekler (Aşırı siyasal görüşleri temsil edenler) de var. Türkiyeli İşçiler Birliği gibi. Ayrıca Cami Yaptırma, Türk Dayanışma Derneği, Kadımlar Yardım-laşma Birliği, Spor, İslâm Derneği, (5 adet) Türk Kültür Ocağı gibi örgütler hizmet sağlamaktadırlar.

Etkin kuruluşlardan birisi, TÜRK DAYANIŞMA DERNEĞİ'dir. Derneğin tüzüğünde amaçlardan birkaç tanesi şöyle belirlenmiştir.

● Avustralya'da oturan Türk asıllı kimselerin, eş, çocuk ve akrabalarının eğitim, refah ve çıkarlarının korunması amacına yönelik olarak imkânlar yaratmak, tesisler sağlamak;

● Derneği ve Türk Avustralya kurumlarını geliştirmek;

● N.S.W. Eyaleti hudutları içerisinde binalar sağlamak, kulüp odaları ve bu hususla ilgili diğer imkânları sağlamak.

● Derneğin amaçlarına ulaşabilmek için, her türlü cihazları, üyelerin veya dernek binalarına gelen kimselerin, her türlü mayi ve katı ihtiyaçlarını satın almak, satmak ve benzeri işlemler yapmak.

Dernek, 1974 yılında kurulmuş. Dernekte sosyal görevliler de yer almaktadır. Hastanelerdeki, hapisanelerdeki Türkleri ziyaret etmekte ve onlara maddî, manevî yardımlarda bulunmaktadır. Dernekte ayrıca yabancı dildeki form doldurma işleri, yabancı dil, telefon konuş-maları, avukat ve doktordan randevu alma, elektrik işleri gibi işler yapılmaktadır.

Bugün dernekte dört sosyal görevli çalışmaktadır.

Dernek, ayrıca balolar ve özel geceler düzenleyerek gelir sağla-maktadır. Derneğin binası mevcut olup, Türkiye'den de yardım gelmiştir.

Avustralya'daki Türkler'in uyumsuzluk durumlarıyla da sosyal görevliler ilgilenmektedir.

Avustralya' da herhangi bir örgüte oradaki Türkler'in üye olup olmadıklarını sorduğumuzda bu konuya pek ilgi göstermediklerini gözledik. Çünkü buralara da politikanın girmiş olması, Türkler'in bu kuruluşlara üye olmasını engellemiştir. Oysaki yabancı bir toplumda

kendi çıkarlarını korumak için böyle örgütler kurulması, çok sayıda bu örgütlere üye olunması ve bu örgütlerin güçlenmesi gereklidir.

Oturulan Evler

Türkler'in oturdukları evler genellikle kiracılık biçimindedir. Eskiden gelenler ise kendileri ev almış veya yapmışlar. Sydney'de daha çok müstakil, tek veya iki katlı evler çok yaygın. Apartman daireleri biçimindeki evler ise daha az. En çok üç katlı apartmanlarda dairelerde oturanlar da var. Ayrıca devletin varlıksız aileler için çok az bir ücretle kiraya verdiği evlerde oturanlar da var. Bunlar daha çok "Flat" denilen apartman dairelerinde oturmaktadırlar. Ev yapmak için arsası olan kişilere bol miktarda ev yapmak için devlet kredi vermektedir. Ayrıca başka kredi veren kurumlar da var.

Türkiye'nin Kalkınması

Görüştüğümüz Türkler, Türkiye'nin kalkınmasına ilişkin görüşler de ileri sürmüşlerdir. Özellikle sanayileşme, ihracatın artırılması ve iyi pazarlanması, iş alanlarının açılması, sınıfsal farklılaşmanın azaltılması, eşitliğin gerçekleştirilmesi, dövizlerin iyi kullanılması, rüşvet, faizcilik, üç kâğıtçılığın kalkması gibi görüşler, bunlardan başlıcalarıdır. Görüldüğü gibi kalkınmış bir ülkeyi görmek ve orada yaşamak, bu konuda rasyonel düşünceleri geliştirmiştir.

Yurda Dönüşte Yapılacak İş

Yurda döndükten sonra ne yapacakları konusunda sorduğumuz bir soruya, daha çok bir dükkân açacaklarını söyleyenler çoğunluğu oluşturmuştur. Bunun dışında turistik bir tesis açacaklarını söyleyenler de belirli bir oranda yer almaktadır. Ayrıca, özel bir kuruluşta çalışmak isteyenler ve hiç bir iş yapmamayı düşünenler de var.

Çocukların Eğitimi

Türklerin kültürel kimliklerini sürdürmek isteklerinin bir belirtisi de, çocuklarını Türk olarak yetiştirmek istekleridir. Çocuklarına Türk eğitimi vermek, Türk geleneklerini öğretmek, Türklüğünü unutmamak, vatanını, milletini, dilini ve dinini öğretmek ve sevdirmek, saygı ve sevgi aşlamak, Türkçeyi iyi öğretmek gibi özellikler gerçekten Türk kültürel kimliğini yansıtan isteklerdir.

Kız çocuklarının okutulmaması biçiminde bir tutumları yoktur. Hepsi de kızlarının en yüksek düzeydeki okullara gitmesini, yâni, üniversitede okumasını istemektedirler.

Oğulları için de üniversite eğitimi istekleri çoğunluktadır.

Fakat Avustralya'da okuyan Türk çocuklarının üniversiteye gitme şansları çok az. Çünkü orta öğretimde aldıkları puanlar üniversiteye girişte dikkate alındığından genellikle bu puanlar yetersiz kalmaktadır.

Daha çok İngilizce, Fen ve Matematik derslerine ilişkin puanlar dikkate alınmaktadır, Auburn'da sadece bir Türk kızının üniversite bitirerek liseye fen dersleri öğretmeni olduğuna tanık olduk.

Özlenenler

Memleketin en çok nesini özlediniz sorumuza "Herşeyini" cevabını aldık. Vatan hasretinin ne kadar güçlü olduğunu bu soru ile de gözlemlemiş olduk. Konuyu biraz daha açınca özlenen şeyler olarak en çok, yakınlar, akrabalar, eş dost ve arkadaşlar, Türkiye'deki yaşamın canlılığı, kaynaşma, yiyecekler (simit, tathlar v.s.) müzikli gazinolar, turistik tatil yerleri belirtilmiştir.

Değerler

Hayatta yapmak istedikleri en önemli şeylerin neler olduğunu sormuştuk. Cevaplarda şu hususlar belirtilmiştir:

- Çocuklarının büyüyüp kalkınmış olmalarını görmek, onları evlendirmek,
- Kendi mesleğimde, ülkemde çalışmak,
- İyi bir İngilizce öğrenmek,
- Ülkeme dönmek,
- Ülkeme dönüp orada iş yeri açmak, refah içinde yaşamak,
- İyi bir ev sahibi olmak,
- Hostes ya da güzellik uzmanı olmak,
- Bol bol gezmek,
- Sağlıklı olmak.

Yukardaki ifadelerin, daha çok ulusal kimliğin korunmasına yönelik olduğu dikkati çekmektedir.

Türlklere İlişkin Resmî Hizmetler

Avustralya'da Türlklere ilişkin resmî hizmetleri bütün Türlkler yetersiz bulmaktadırlar. Ne gibi hizmetler istediklerini sorduğumuzda, Türlklerle daha fazla ilgilenilmesi gerektiğini vurguladılar. Özellikle; Türkiye'nin tanıtılması yetersiz bulunmaktadır. Türkiye'nin yeterince tanıtılmadığı yaygın bir kanaattir.

- Türlklerle kurum arasındaki iletişim yetersiz görölmektedir.
- Konsolosluktaki memurların, Türlk vatandaşlarına iyi muamele yapmadıkları ve sert davrandıkları ve buradaki personelin yetersizliği, işlerin çabuk yapılmayışı, çalışma saatlerinin azlığı belirtilmektedir.
- Elçiliğın S.B.S. deki etnik grup yayımları olarak Türlk kültürü ile ilgili yayımlarla yeterince ilgilenmediğı belirtilmektedir.
- Özellikle o programda her türlü filmin oynatıldığı, Türlkler aleyhinde birçok şeyin dile getirildiğı ifade edilmektedir. Bu nedenle oraya yetişmiş radyo-TV yapımcısının, programcısının Türkiye tarafından gönderilmesi istenmektedir.
- Türlk hükümeti ve Avustralya hükümeti ile sosyal güvenlik anlaşmasının olmayışı, bir yakınma konusu olmaktadır.

Bu konuda örneğın emekli maaşının sürekli olarak Türkiye'ye gönderilmesi mümkün olamamaktadır.

- S.B.S. de (TV istasyonu) Türlklerle ilgili filmlerin, memleketimizi tanıttıcı filmlerin gösterilmesi istenmektedir. Türlkler bu kanalda ideolojik nitelikteki filmlerin yer aldığını belirtmektedirler.
- Uçaklarımızın Avustralya'ya kadar sefer yapması istenmektedir.
- Yeterince Türlk öğretmen olmayışı da bir eksiklik olarak belirtilmektedir.
- Türlk okulunun açılması.
- Pasaport işlerinin zor yapılmasının önlenmesi istenmiştir.

Avustralya'lıların Tutumları

Avustralya'lıların Türlklere karşı tutumlarının genellikle olumlu olduğu belirtilmektedir. Bunda, oranın bir göçmen ülkesi oluşunun etkisi büyüktür. Dünyanın her tarafından gelmiş insanlar birbirlerine saygılı davranmakta ve kimse kimseyi hor görmemekte, aşağılamamaktadır.

Kompacı (Compensation) Türkler

İş hastalığı nedeniyle alınan paraya Türkler "Kompa" diyor. İngilizcedeki "Compensation-Telâfi" karşılığı olarak. İş yerinde işin niteliği gereği bazı hastahklar ortaya çıkmakta ve bu durum işçinin çalışma gücünü tamamen ya da kısmen azaltmaktadır. İşte bu durumda iş yerini mahkemeye veren işçi, mahkemeyi kazanırsa toplu bir para almaktadır. Bu paranın miktarı yüksekse ozaman işçinin ekonomik durumunda bir yükselme olmaktadır. Ev almakta, ülkesine gönderip yatırım yapmakta, çocuklarını evlendirmekte, ya da diğer ihtiyaçlarına harcamaktadır. Son zamanlarda Türkler arasında "Kompa" yapanlar çoğaldığı için Avustralya'lılarca "Kompacı Türkler" denmektedir. Bu konu, Türkler arasında biraz da suistimal edilmektedir. Gerçekten eskiden bir hastalığı olan işçi, bunu iş yerinde elde etmiş gibi gösterip kompaya başvurmaktadır. Fakat mahkeme sonuçlanana kadar bir iki yıl geçmektedir. Bu süre içersinde işçi hiçbir işyerinde çalışamaz. Bu bakımdan çalışmış olsa idi alacağı para kompadan alacağı paradan daha fazla olabilir. Yâni bu durumda madur olanların sayısı az değildir. Böylece, mahkeme sonucu alacağı para her zaman yüksek olmayabilir.

Sık sık kompaya başvuranlar da oluyor. İş yerini değiştirip kısa bir süre orada çalışıp hemen kompa yapanlar da var. Bu tür durumların farkına varan iş yerleri artık, bazı kısıtlamalar getirmeye başlamışlardır. Örneğin yeni bir iş yerine girerken işçiye eski çalıştığı yerlerde "Kompa" yapıp yapmadığı sorulmaktadır. Kompa yapmışsa işe almamaktadırlar. Ya da kompadan sonra iş aramaya gidince kendisine hemen yeni bir iş verilmemeye çalışılıyor. O kadar parayı almışsın onu harca, ondan sonra gel iş arâ demeye başlamışlar.

Ashnda Türklerden önce diğer etnik gruplar çok fazla kompaya başvurmuşlar. Türkler daha yeni yeni uyanmaya ve imkânları yeni yeni öğrenmeye başladıkları için bu yola başvurmaktadırlar.

Tercümanlar, avukatlar da bu işden çok kârlı çıktıkları için işçileri kompaya başvurmaları için teşvik etmektedirler. Bu nedenle orada zengin olmuş tercümanların, avukatların sayısı az değil. Mahkeme kazanıldığı takdirde tercüman da önemli bir pay almaktadır.

Bir başka kısıtlama da, görünen görünmeyen hastalık ayrımıdır. Eskiden görünmeyen hastahklar için de tazminat verilebilirken bugün sadece görünen hastahklara verilme yoluna gidilmektedir.

Yine, paranın toptan değil, parça parça verilme yoluna gidilmektedir.

İşte sırf kompa yapıyorlar diye Türklere iş verilmemesini, resmi kişiler ırk ayrımı olarak nitelemekte ve bu hususun gerçekleşmemesi için Türklere yardımcı olunması dileklerini başbakan dile getirmiştir.

Yetişkinler hakkındaki bu açıklamalarımızdan sonra, şimdi de oradaki Türk gençlerine ilişkin araştırma bulgularımıza geçelim.

II. KISIM

AVUSTRALYA'DAKİ TÜRK GENÇLİĞİ VE KÜLTÜREL KİMLİKLERİ

Oradaki Türk gençliği, ana babalarından farklı daha dinamik bir grubu oluşturmaktadır. Çünkü Avustralya toplumunda toplumsallaşmaktadır. Çalışan gençlik ve okuyan gençlik olarak iki gruba ayırabileceğimiz Türk gençliği üzerinde geniş kapsamlı bir araştırma yapmak mümkün olmadı. Sadece okuyan gençliği oluşturan bir grubu temsil eden 44 kişiye bir anket uyguladık. Bu çalışmada anketlerin yorumu ile yetindik. Fakat, sınırlı da olsa, oradaki gençliğe ilişkin bazı gözlemlerimize de açıklamalarımızda yer verdik.

Yağ Dağılımı

Ankete katılan öğrencilerin yaş dağılımı şöyledir:

Yaş Dağılımı

15 Yaş	=	1 Kişi
16 "	=	13 "
17 "	=	11 "
18 "	=	12 "
19 "	=	4 "
22 "	=	1 "
26 "	=	1 "
28 "	=	1 "
Toplam		44

Çoğunluk, 16 yaşında, daha sonra 18, ve üçüncü derjcede, 17 yaşta olanlar yer almaktadır.

Bu öğrencilerin 41 tanesi okumaktadır. Biz, okuyan gençliğin lise kısmına devam edenlerine anketi uygulamıştık. Bunlardan üç tanesi, aynı zamanda çalışmaktadır. Cinsiyet dağılımı ise 22 kişi kız, 22 kişi de erkektir.

Boş Zaman Faaliyetleri

Araştırma grubuna giren öğrencilerin çoğunluğu (16 kişi) boş zamanlarında spor yaptıklarını belirtmişlerdir. Avustralya'da gençler için spor yapma imkânlarının çokluğu bu hususta rol oynamaktadır. Gerçekten, birçok semtlerde "Gençlik Merkezleri" bulunmakta ve buralarda genellikle spor ağırlıklı programlar yer almaktadır. Sporun her türlü yapılmaktadır. İmkânlar da hazırlanmıştır. Her tarafta golf ve kriket alanları, tenis kortları var. Golf oynamak için, herhangi bir kulübe üye olmak şartı olmadığı için, golf, halkın sporu olmuştur. Tenis kortları gece gündüz ışıklandırılmış olup, tenis gece gündüz oynanıyor. (İpekçi, 1978)

Yelken sporu da çok yaygın. Kriker, kadınların çok oynadığı bir spor.

Atçılık ve at yarışları da oldukça yaygın. Özellikle at yarışları sanayi haline gelmiş. 500 den fazla atçılık kulübü var. (İpekçi, 1978) Her biri yarışlar düzenlemektedir. Türkler arasında da at yarışlarına rağbet çok.

Elle oynamaya da uygun bir futbol türü var. Rugby ile futbol arası bir spor.

Atletizm ya da yüzme, okullarda zorunlu ders.

İkinci derecede önemli bir grup ise (12 kişi), TV izlediklerini belirtmişlerdir. Televizyonun çok kanallı oluşu, program çeşitliliğine yol açmaktadır. Bu nedenle her yaşta kişilere yönelik programlar TV de yer almaktadır.

Arkadaşlarıyla ev ziyaretleri ve gezmek de yine popüler boş zaman faaliyetleri olarak yer almaktadır.

Öğrencilerin Antisosyal Davranışları

Batı yaşamının egemen olduğu bir toplumda yaşayan Türk gençleri acaba ne derecede anti sosyal davranışlar içindedirler? Bu konu ile ilgili olarak sorduğumuz bazı sorulara verilen cevaplara bakalım:

Bir intihar girişiminiz oldu mu? sorusuna 5 öğrenci "Evet" demiştir. 36 öğrenci "Hayır" cevabı vermiştir. Bu duruma göre evet diyenlerin sayısı oldukça azdır. 3 kişi ise cevap vermemiştir.

Sigara dışında bağımlılık yaratan bir madde kullanıyor musunuz? sorusuna ise sadece üç kişi "Evet" demiştir, 41 kişi "Hayır" cevabı vermiştir. Üç kişi, bunun nedenini ailevi sıkıntılara bağlamışlardır. Bir kişi bu konuda tedavi gördüğünü belirtmiştir.

Çalışan Türk gençleri arasında esrar, eroin, kumar gibi alışkanlıkların çok yaygın olduğu söylenmektedir. Bu konudaki serbestlik ve imkânlar, oradaki gençleri oldukça etkilemektedir.

Meslek Tercihleri

Öğrencilerin meslek tercihleri, oldukça dağılmıştır. Bununla birlikte, başta tıp doktorluğu, daha sonra bilgisayar uzmanı ve hukukçuluk tercihler arasında dikkati çekecek kadar yer almıştır. Yine, pilotluk ve polislik de belirtilmiştir.

Meslek tercihlerinde, Avustralya'da fazla kazanç getiren mesleklerin tercih edildiği dikkati çekmektedir.

Dinsel İnanç ve Tutumlar

Bulduğunuz yerde câmi var mı? sorusuna 34 kişi "Evet" demiştir. 10 kişi "Hayır" cevabı vermiştir.

Namaz kılanlar 3 kişi. Cuma günleri, bayramları ve arasına kıldıklarını belirtenler 19 kişi. Namaz kılmayanlar ise 22 kişi. Bu duruma göre namaz kılanlarla kılmayanlar, yarı yarıya dağılım göstermiştir. Fakat kılanların çoğu, devamlı kılmamaktadırlar.

Yarisından çoğu oruç tuttıklarını belirlemiştir. (31 kişi). 13 kişi "Hayır" demiştir.

Domuz eti yemiyenler 39 kişi. Sadece 5 kişi "Evet" demiştir.

İslâm ibadet kurallarını düzenli olarak yerine getirir misiniz? sorusuna "Evet" diyen 8 öğrenci var. "Hayır" diyenler 13 kişi. En fazla sayıda (19 kişi) "Kısmen" diyenler yer alıyor.

Türkten başkası ile evlenmeyi düşünüyor musunuz? sorusuna 28 kişi "Hayır" cevabı vermiştir. 15 kişi ise "Evet" demiştir. Yabancı bir toplumda yaşamak, gençlerin onlarla evlenebilme tutumlarını arttırmıştır.

Yaş günü kutlamalar, boy friend, (Erkek arkadaş) girl friend (Kız arkadaş) gibi alışkanlıklar da bizim gençlerde yabancı bir toplumda yaşamın etkisi olarak çok yaygın.

Anti sosyal davranışlardan birisi de, suç işlemektir. Suç sayılabilecek herhangi bir davranışta bulduğunuz mu? sorusuna sadece 3 kişi "Evet" demiştir. Evet diyenler, suç türü olarak "Kavgı" ve "Ehliyetsiz araba kullanma"yı belirtmişlerdir.

Okulda herhangi bir disiplin cezası alanların sayısı 5 kişi. Bunlar da "Uyarma" cezası aldıklarını belirtmişlerdir.

Herhangi bir davranışınızdan mahkum olup hapis yattınız mı? sorusuna 43 kişi "Hayır" demiştir.

Cinsel bakımdan herhangi bir uyumsuz davranışınız oldu mu? sorusuna da aynı şekilde "Hayır" diyenler 43 kişi.

Bulgulara bakıldığında, okuyan gençlik grubu olarak gençlerimizin anti sosyal davranışlarının yaygın olmadığı dikkatimizi çekmiştir.

Yabancılarla Anlaşma Durumu

Avustralya, bildiği gibi, pek çok etnik grupların bir arada yaşadığı ülkedir. Türk gençlerinin en çok hangi gruplarla anlaştıklarını sorduğumuz bir soruya, Yunanlılar başta olmak üzere, İtalyanlar ve Yugoslaylar cevabı verilmiştir. Bu ülkelerin Türkiye'nin komşusu ve Akdeniz ülkeleri oluşu dikkati çekmektedir.

En sık görüştüğünüz, en yakın dostlarınız kimlerdir? sorusuna 30 öğrenci "Türkler" cevabını vermiştir. 11 kişi "Yabancılar" demiştir. Her ikisi de diyenler 3 kişi.

En yakın arkadaşınız Türk mü? yabancı mı? sorusuna 32 kişi "Türk", 8 kişi "Yabancı" demiştir.

Yakınları arasında yabancı ile evlenenler 17 kişi, Hayır diyenler 26 kişi.

İlerde, kızının Müslüman olmayan biriyle evlenmesini hoş görür müsün? sorusuna 16 kişi "Evet" demiştir. "Hayır" diyenler 11 kişidir. Din değiştirmesi şartıyla "Evet" diyenler 4 kişi, 12 kişi ise kararsız olduğunu belirtmiştir.

Türkiye'ye Kesin Dönüş

Kesin dönüş düşünüyor musunuz? sorusuna "Evet" diyenler 10 kişi. "Hayır" diyenler 14 kişi. "Belki" diyenler ise 20 kişi.

Gerçekten orada anne ve babalarıyla yaptığımız görüşmelerde hepsi de yurda dönmeyi istiyorlardı. Fakat çocuklarının okul durumu nedeniyle ne zaman döneceklerini kesin olarak söyleyemiyorlardı.

Kaç yıldan beri, Avustralya'da yaşadıklarını sordüğümüzda sürenin 12-18 yıl arasında değiştiği görülmüştür.

Kuşaklar Çatışması

Gençlerin ana babalarıyla anlaşmazlıkları, kuşkusuz yurt dışında da geçerlidir. Bu nedenle onlara hangi konularda anne babalarıyla anlaşmazlıklara düştüklerini sormuştuk. Sırasıyla şu konular önemli derecede belirtilmiştir.

- Çok gezmek,
- Okul ve öğrenim konuları, ders çalışma,
- Karşıt cinsten arkadaşlık ve doğal arkadaşlar,
- Eğlenceye önem verme,
- Çok para harcama,
- Sigara içmek,
- Serbestlik isteği,

Görüldüğü gibi bu konular Türkiye'deki gençlerin anlaşmazlıklarına benzemektedir.

Gençlerin hepsi de aileleriyle birlikte yaşamaktadırlar. Bu nedenle anlaşmazlıklar sürmektedir.

Avustralya'luların Beğenilen Yanları

Gençlere Avustralyalı ailelerin beğendikleri özelliklerin neler olduğunu sormuştuk. Şu özellikler çoğunluk sırasına göre belirtilmiştir:

- Çok rahat, serbest ve çocuklarıyla arkadaş gibi ve açık sözlü oluşları,
- Beğenilen bir özellikleri yok,
- Karı-koca ilişkilerindeki rahatlık,
- Disiplin azlığı.

Görüldüğü gibi, daha çok serbestlik özellikleri beğenilmiştir. Kuşkusuz Türk ailelerinin disipline fazla önem veren tutumları orada da geçerliliğini sürdürmektedir.

Başka bir soruda, Avustralya'da beğenilen hususların neler olduğunu sormuştuk.

Birinci sırada, düzenli trafik ve çevre temizliği belirtilmiştir. Resmî görevlilerin nazik, kibar oluşları, TV programlarının zenginliği ve adam kayırma azlığı da belirtilen hususlar arasındadır.

Avustralya'lıların En Kötü Özellikleri

Cevaplarda, en çok, içkiye düşkün oluşları yer almıştır. İkinci derecede, arkadaşlık, komşuluk bağlarının zayıflığı ileri sürülmüştür. Yabancı düşmanlığı, ayırım gözetmeleri ise daha sonra yer almıştır. Çok serbest oluşları ve bu durumun kadın erkek ilişkilerine yansması da bir başka olumsuz özellik olarak belirtilmiştir. Kızlarını kadınlarını kıskanmaları, soğuk ve kendilerini beğenmişlikleri de önemli oranlarda belirtilmiştir.

Öğrencilerin oraya uyum sağlayamadıkları özellikler olarak aşağıdaki hususlar belirtilmiştir.

- Erkeklerin kızları az dikkate almaları,
- Toplumsal yaşamın sönüklüğü,
- İnsanların soğukluğu, sessizliği,
- Cinsel özgürlük, çıplaklık,
- Ana babaya saygısızlık,
- İçki içmek,
- Evden ayrılıp başkasıyla yaşamak, evden kaçmak,
- Ana babaya küfür,
- Aşırı bağımsızlık, özgürlük,
- Yabancı düşmanlığı,
- Hayat görüşleri.

Hayatta Başarılı Olmanın Şartı

Onlara göre hayatta başarılı olmanın en önemli şartı nedir? sorusuna iyi eğitim görmüş olmak diyenler birinci sırada yer alıyor. Daha sonra, çok çalışkan olmak ve zengin olmak diyenler yer almıştır. Kurnaz ve işini bilir olmak çok az sayıda temsil edilmiştir.

Psikolojik Rahatsızlık

Gençlerin herhangi bir psikolojik rahatsızlığı var mıydı? Sadece 8 kişi bir rahatsızlığı olduğunu söylemiştir. Bunların ne olduğunu sor-

duğumuzda, sırasıyla, bunalım, huzursuzluk, gerginlik ve utanma, aşırı çekingenlik, içine kapanıklık olduğunu belirtmişlerdir. Bu durumun nedenini ise, daha çok, okula bağlanmışlardır. Daha sonra, aileye bağlayanlar vardır.

Gelecek Hakkındaki Duyguları

Geleceğinizi düşündüğünüz zaman genel olarak nasıl bir duyguya sahipsiniz? sorusuna verdikleri yanıtlarda “Çok iyimserim” ve “iyimserim” diyenler, öğrencilerin yarısını oluşturmaktadır. Kuşkusuz bu durum, gelecekte beklenenin olumlu olduğunu göstermektedir. 11 kişi ise “Olamı kabul edeceğim” ve 8 kişi ise “Fikrim yok” demiştir.

Doyum Sağlanacak Değerler

Hayatta onlara en çok doyum sağlayan değerler olarak sordüğümüz soruya önemli bir grup öğrenci, “Mesleğim” demiştir. İkinci sırada ise, “Aile üyeleriyle ilişkilerim” diyenler yer almıştır. Daha sonra, “Ülkeye hizmet”, Yabancı dil öğrenme” ve “Eğlenme” gibi değerler ise eşit sayılarda belirtilmiştir.

Gelecekte sizi en çok korkutan nedir? sorusuna verilen cevaplarda, “Üniversiteye girememek” başta yer almaktadır. “İstediğim mesleği elde edememek” diyenler ikinci sıradadır. Liseyi bitirememek korkusu da üçüncü sırada belirtilmiştir.

Görüldüğü gibi meslek kaygısı, geleceğe ilişkin en önemli konudur.

Türklerin Özellikleri

Öğrencilerden kendi kişilik özelliklerimizi de değerlendirmelerini istemiştik. En fazla, dedikoducu, yalancı diyenler yer almıştır. Diğer özellikler olarak, tutuculuk ve cahillik belirtilmiştir. Ayrıca kıskanç oluşumuz, temiz olmamak da yer alıyor. Görüldüğü gibi öğrenciler, daha çok olumsuz özelliklerimizi belirtmişlerdir.

Olumlu olarak, cana yakın, sıcakkanlı, arkadaş canlısı ve yardımsever oluşumuz belirtilmiştir.

Gençliğe ilişkin araştırma bulgularımıza genel olarak baktığımız zaman, onların, ana babalarına oranla az bir farklılıkla Avustralya’daki yabancı kültürden etkilendiklerini görmekteyiz. Fakat yine de onların da ana babaları gibi ulusal kimliklerini koruduklarını gördük. Yabancı dil bilmeleri, oradaki okullarda öğrenim görmeleri, onların Avustralya toplumu ile bütünleşmelerini kolaylaştırmıştır.

SONUÇ

Bu araştırmamızdan da görüleceği gibi, Avustralyaya göçmen olarak gitmiş Türkler, orada mutlu olarak yaşamlarını sürdürmektedirler. Bu mutlulukları iki açıdan ele alınabilir. Birincisi, bir etnik grup olarak, toplumda genellikle dışlanmamalarıdır. Avustralya, dünyanın her tarafından gelmiş çeşitli etnik gruplardan oluştuğu için, kimse kimseyi hor görmüyor. Çünkü herkes orada yabancı. Sadece oraya ilk gelen İngiliz kökenliler yabancıları küçük görüyorlar. Fakat bu durum, Almanya'daki gibi sert ve açık değildir.

Türklerin mutlulukları, ikinci olarak, maddî durumlarının iyi olması bakımındandır. Çalışan kişilerin kazançları oldukça iyi. Ailesini rahatça geçindirebildikleri gibi tasarruf da edebilmektedirler.

Vatandan okadar uzakta bulunan ve çeşitli kültürlerle temas halinde bulunan buradaki Türkler, ulusal kimliklerini kaybetmemişlerdir. Tamamen Türk yaşantısı, gelenekleri aynen orada da sürdürülmektedir. Kuşkusuz ufak çapta bazı değişimler olmaktadır. Fakat bu değişiklikler, ulusal kimliği kaybettirecek oranda değildir. Genç kuşaklarda değişim, ana babalarına oranla daha belirgindir. Nitekim açıklamalarımızda belirttiğimiz gibi, gençlerin bazı tutum ve değerleri yabancı etkisiyle değişmiştir. Ulusal kimliğin devam etmesi, Türklerin orada toplu olarak belirli semtlerde oturmaları Avustralya toplumuyla bütünleşmek istememeleri, onların kültürüne yabancı oluşları ve güçlü yurtseverlikleri ile açıklanabilir.

Bugün Avustralya'nın büyük kentlerinde Amerikan yaşam biçimi egemen olmaktadır. Özellikle Kaliforniya Eyaleti ve Los Angeles kenti yaşam biçimi örnek alınmaktadır. Bu durum Sydney'de maddî ve manevî kültür yönünden açıkça görülmektedir. Oysa, İngiliz egemenliğine rağmen, yine de İngiliz yaşam biçimi istenmiyor ve benimsenmiyor. Kuşkusuz bu değişimden Türkler, geniş ölçüde etkilenmemektedir.

Avustralya'daki Türklerle hükümetimiz yeterince ilgilenmemektedir. Oradaki Türk kültürünün yaşaması, gelişmesi, tanıtılması oldukça yetersiz kalmaktadır. Ayrıca oradaki vatandaşlarımızın hükümetten bazı beklentileri olduğunu açıklamıştık. Bunların da hükümetimizce dikkate alınmasında yarar var. Okadar uzaklarda bile vatandaşlarımızın bulunması, ülke olarak yararımızdır. Bu nedenle onların ihtiyaç duyduğu hizmetlerin sağlanması için Avustralya hükümeti ile çeşitli anlaşmalar yapmak ve işbirliğine gitmemiz gerekmektedir.

Anavatanımızda ise, Avustralya hükümetinin işçi kesimi için geliştirdiği yaygın, etkin sosyal güvenlik sistemi ve maddî refahına ilişkin uygulamasını örnek almalıyız.

KAYNAKLAR

Inglis, Christine-

Manderson, Lenore., "Patterns of Child Care Amongst Women in the Sydney Turkish Community." Aust. Journal of Social Issues, Vol. 19, No. 2, 1984.

Manderson, Lenore-

Inglis, Christine., "Workforce Participation and Childrearing Amongst Turkish Women in Sydney, Australia". Ethnic and Racial Studies, Vol. 18, No. 2, April, 1985.

Manderson, Lenore-

Inglis, Christine., "Turkish Migration and Workforce Participation in Sydney, Australia" International Migration Review, Vol. 18, No. 2.

İpekçi, Abdi., "Avustralya" Milliyet Gazetesi, 24-28 Mayıs 1978.

İnal, Fasih., "Avustralya'ya İşçi Olarak Gitmek" Milliyet, 25 Ekim 1971.

Tezcan, Mahmut., "Avustralya'daki Türkler" Zaman Gazetesi, 20 Eylül, 1987.